

Kriigsforbrytere.

Oppgjøret med nasistene har vært viktige og fortjent oppmerksomhet. Nasistene er en ny kategori forbrytere som ikke var forutsett i vår lovgivning for krig. Regjeringen i London har tatt viktige skritt for å fylle ut dette hull i vår straffelov, slik at oppgjøret kan skje innenfor rammen av vårt gamle demokratiske rettsapparat. De tiltak som er truffet er også gitt en god publisitet. Ingen nasist trenger å være i tvil om hvilken behandling han vil få når vårt gamle rettsapparat igjen er i sving.

Men i denne tiden har vi stiftet beklagelsesverdige skjebner med en ny form for krigsforbrytere, forbrytere som stadig blir mer ondartete ettersom situasjonen for sivilbefolkningen er blitt vanskeligere.

Folk som idag utnytter matknapphet til å gjøre store fortjenester på varer som er nødvendige for å holde sulten fra døren står i klasse med de verste nasistforbrytere. Hensynsløse tyske rekvisisjoner og sammenbrudd av transporten har gjort det umulig for endel av våre forsyningsnemnder å dekke rasjonen på poteter. De svarteborskerer som spekulere i denne knapphet blir vesentlig mere ondartete enn noen sinne tidligere.

Våre rasjoner har lenge vært knappe, og svartebørsen en alvorlig utgang, men idag når rasjonen ikke lenger dekkes er svartebørsen en spekulasjon i vår alvorlige nødssituasjon og en nasjonal forbrytelse av verste sort.

Potetavlingen i år har vært dårlig, men alt for mange bønder boyet seg for de strenge tyske beslagleggingsordrer og utleverte sine poteter til okkupasjonsmakten. Bare et fåtall viste mot og lot sine landmenn få først. Men når bondene idag er blitt så upopulære har det ganske andre alvorlige årsaker. Det er kommet poteter til byen til den manøddobbelte av en eller rundelig maksimalpris. Ingen alminnelig arbeider eller funksjonær kan kjøpe disse poteter. Det er slike forbrytelser bondene kan takke for sin manglende popularitet.

Det er sikkert flere gode nordmenn blant bondene enn det er dårlige, men det er så mange dårlige at bondestanden er kommet i vanry. Det er de nasjonale bønder som idag lettest vil kunne ta sine yokesfeller fatt, og det er disse bonders interesse at ikke all sykkeltid fjernes før bondestanden. 30 årene i norsk næringspolitikk stod i jordbrukspolitikken tegn. Skal det ventes fortsatt forståelse av jordbrukets problemer etter krigen er det på høy tid at bondene viser større forståelse for bybefolkningens problemer under krigen.

Den motvilje som idag er rettet mot bondene er imidlertid altfor ensidig. Visse deler av handelsstanden har en vel så stor skyld. - Agenter, selgere o.l. som nytter hele sin merkantile erfaring til hensynsløst å tjene på bybefolkningens nød er en sorgelig alminnelig form for krigsforbrytere. De fleste av dem var før krigen et av de unødige og sterkt fordyrende mellomledd på vei fra produsent til forbruker. En bedre organisasjon av omsetningen etter krigen brude gjøre dem overflødige.

Den lovgivning som idag anvendes overfor svartebørsen er utilstrekkelig. Det ville være ønskelig om våre myndigheter i London like kraftig som når det gjelder nasistene gjorde det klart hvilket ansvar som hviler på dagens svartebørshaler.

Etter "Håndslag" gjengir vi følgende.

Man kan medre seg over hva den tyske sivilbefolkning - i den utstrekning noen sådan finnes - tenker når de går omkring i sine bøbete og brente byer. Høker den ennu de strålende dagene da den jublet mot den sårende Adolf? Høker Müller og Schulze hvorledes de stråte høyre arm i været og brølte noe om ett folk og en fører? Finnes det noen hukommelsesrefleks igjen fra de år da hver liten Müller og Schulze var en HERRE, som hadde tyskernes ubestidelige rett til å underkue og utnytte befolkningen i de okkuperte land?

Hvem vet? De bedrøvelige figurene som i høst går omkring og roter ide stadig voksende ruiner av det nasistiske herredømme, tenker vel i det hele tatt ikke. Kanskje drømmer de om noe som heter fred. De vet ikke riktig hva det er, de har i virkeligheten aldri lurt hva fred er, men muligens har de hørt tale om at det fantes og finnes frie folk som hadde fred. For tyskerne har fred aldri vært annet enn en våpenstillstand mellom to krigere.

Kanskje en eller annen tysker våkner en natt og plutselig kommer på at djevelen er født i Tyskland og oppdrettet av Adolf og hans bandeførere - han hvisker det taust for seg selv. Og så begynner han å håpe at verden skal glemme det denne gangen også - slik at han får hove til å komme tilbake ennu en gang - og da skal han være bedre rustet. Hvem vet. -

Men ennu brumper den tyske soldaten omkring i de okkuperte land. Han er villig med på tyveri og mord fremdeles og håper likevel på tilgivelse. Han har jo bare påført ordre. Men millioner av menneskelik skal vitne mot ham. At endel av det tyske folket har tatt årene fatt er så visst ingen undskyldning.

Nyheter fra London mandag 13/11 kl. 18.30.

Norge. 32 britiske Lancasterfly bombet igår morges "Tirpitz" i nærheten av Tromsø. Flyene oppnådde fulltreffere med 6 tonns bomber. Merkmere enkeltheter vil foreligge så snart manskapet har gitt rapport.

I Nord-Norge fortsetter tyskerne sin avsviningspolitikk.

Tyskland. Et opprop fra Hitler i anledning av 9. november ble igår lest opp i Kringkastingen av Himmler. I den anledning har både tysk kringkasting og telegrambyrået Transocean sendt ut meldinger som understreket sterkt at Hitler slett ikke var syk, men det tyske folk måtte forstå at føreren ikke kunne kaste bort tiden med å holde tiler for dem da hans nærvær ved hovedkvarteret var strengt nødvendig. Londonavisene peker i den anledning på at når han hadde tid til å skrive eller diktere en så langtrukken tale, måtte han også kunne ha tid til å lese den opp. En annen ting er at denne tale var så ulik alle hans tidligere, idet den var rolig og uten det vanlige hysteri, at en kunne være fristet til å mene at andre også hadde hatt en finger med i spillet da talen ble skrevet. Også Josef Terboven holdt en tale igår. Den var av vanlig art, d.v.s. hatske utfall mot bolsjevikere, plutokrater og jøder.

Frankrike. Den franske regjering har sendt ut et kommunike om samtalen mellom de Gaulle og Churchill. Man understreket det dype vennskap som hersket mellom de to land. Samtalene dreiet seg vesentligst om franskmennenes ønske om å være med i fellesaksjonen mot Tyskland og om de problemer som er oppstått etter befrielsen av Frankrike. Churchill framholdt betydningen av at Frankrike hadde en sterk hær. Churchill ble hyldet av det franske folk og utnevnt til friborger av Paris.

Vestfronten. Tropper fra 3. amerikanske arme har satt over Moselle et sted til nord for Metz under sitt omringningsforsøk av denne by. Dette ble gjort under et overraskende nattangrep. De står 2 km. sør for Thionville. Nye framrykninger ved Chateau-Salins. Sør for Metz står amerikanske tropper 8 km. fra byen. Åpningen mellom de to amerikanske fangarmer er nu 19 km. bred. De amerikanske strategiske flyvåpen har kastet over 330.000 tonn bomber over Tyskland inntil utgangen av oktober.

Tyske rakett- og flybomber er skutt over Frankrike, Belgia og Nederland de siste par uker.

Italia. Styrker fra 8. arme i Adria-avsnittet melder om ny framrykking og står 6 km. fra Ravenna.

Østfronten. Sør-øst for Budapest og nord for Szeged har russerne vunnet en stor seier som kan føre med seg omringning av store tyske styrker. Russene har inntatt Monor 25 km. fra Budapest.

Jugoslavia. Fra Jugoslavia meldes om heftige kamper rundt Skoplje.

Sverige. Det svenske politi har arrestert sjefen for det tyske reisebyrå i Stockholm baron von Gessler for spionasje. Han hadde forsøkt å utfritte flyktninger fra Baltikum om størrelsen på de russiske styrker og om deres flåttebevegelse.

P.g.a. håpløse mottagerforhold er våre nyheter idag noe ufullstendig.

Norgesnytt. Tyskerne krever over 300.000 tonn poteter og over sterkt press på bondene for å få dem. Fylkeforsyningen i Vestfold har i den anledning sendt ut et opprop der det heter at den som ikke sørger for å holde potetene ferdig til avhenting, vil bli arrestert. Et lignende opprop er også kommet fra Strøm Forsyning som er undertegnet K. Røed. Som bekjent har bondegruppen i Hjemmefronten sendt ut en parole til bondene om å gjøre alt for at nordmenn skal få sin rettessige andel i år.

Som tidligere meddelt ble kaptein Einar Hafslund, Fredrikstad skutt ned av en tysk vaktpost da han angivelig skulle ha syklet uten lykt. Hafslund hadde imidlertid lømmelykt på brystet. Hafslunds begravelse foregikk den 31. okt. Hele Fredrikstad var på beina, og det ble ikke på langt nær plass til alle i kirken. Da begravelsesfølget dro forbi en tysk kasserne, kom en avdeling tyskere marsjerende ut, brøt seg vei gjennom begravelsesfølget og marsjerte på siden av dette. Med vanlig takt av den tyske offiser signal til å synges en av de prøyssiske soldatsanger, som så ble avlevret med fynn og klem. At folk i Fredrikstad var hvitglødende av raseri, sier seg selv.

Dagens vits. I anledning av totalmobiliseringen i Tyskland mønstret Hitler idag en avdeling nyankommanderte, i tillegg til også en 83-åring. "Hvor var du med under forrige verdenskrig?" spurte Hitler. "Nei, da var jeg for gammel", var svaret.